
Hvorfor er autoimmun sykdom vanligere hos kvinner enn hos menn?

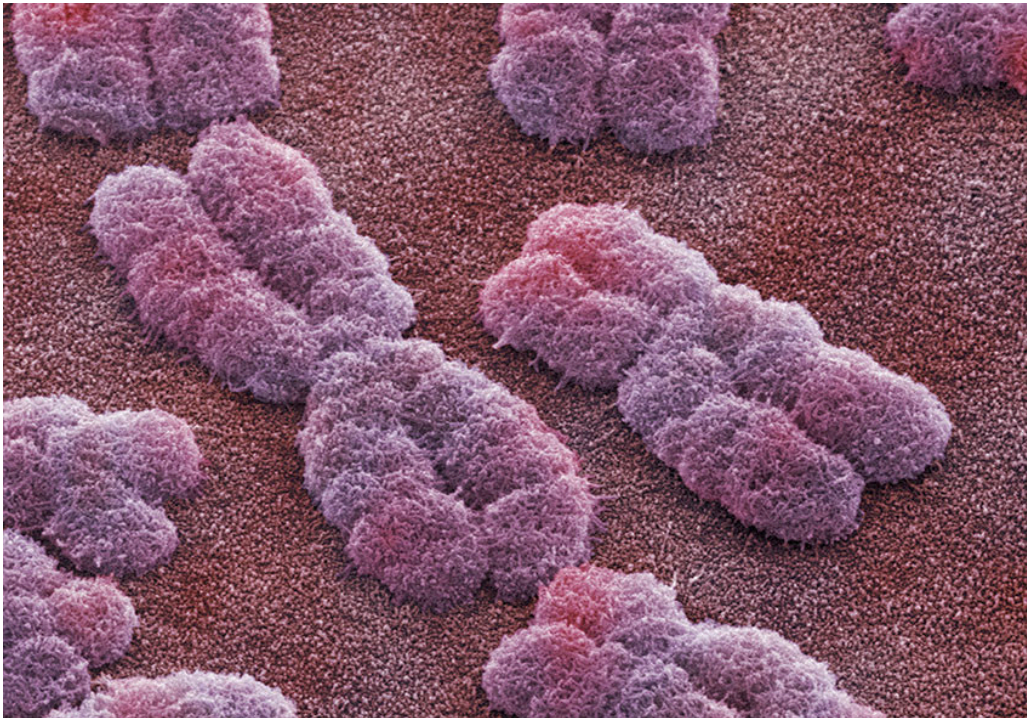
FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

RUTH HALSNE

Tidsskriftet

Et ribonukleoproteinkompleks som deltar i inaktivering av det ene X-kromosomet hos kvinner, kan forklare hvorfor flere kvinner enn menn utvikler autoimmune sykdommer.

Farget elektronmikrografi (SEM) av kromosomer hos menneske. Foto: Science Photo Library / NTB

Autoimmune sykdommer er mye vanligere hos kvinner enn hos menn. Hvorfor er det slik? I en ny studie, publisert i tidsskriftet *Cell*, undersøkte man hvordan et ribonukleoproteinkompleks som deltar i inaktiveringen av kvinners X-kromosom, har sammenheng med utvikling av autoimmun sykdom i mus og kanskje også hos mennesker [\(1\)](#).

Eksperimentell indusering av ribonukleoproteinkomplekset i hannmus førte til produksjon av autoantistoffer og flere patologiske funn i lunge, nyre og lever som er knyttet til autoimmune sykdommer. Ekspresjonsanalyse av immunceller fra hannmus viste endringer av B- og T-celler til et mønster som liknet immunceller fra hunnmus. Pasienter med autoimmun sykdom hadde et høyt nivå av autoantistoffer til mange av komponentene i ribonukleoproteinkomplekset.

– Denne studien presenter en ny og spennende teori om hvorfor autoimmune sykdommer er mer vanlig hos kvinner enn hos menn, sier Eystein Husebye, som er professor ved Universitetet i Bergen og overlege ved Haukeland universitetssjukehus.

– Man har lenge antatt at kjønnshormoner er sentrale, men denne studien viser at genet som skrur av det ene X-kromosomet i kvinnens celler, også bidrar til utvikling av autoimmunitet. Dette skjer ved at ribonukleoproteinkomplekset som dannes under inaktivering av X-kromosomet, opptrer som autoantigener som det så dannes autoantistoffer mot. Hovedtyngden av studien er basert på eksperimenter i mus, men også mennesker dannet autoantistoffer mot komponenter i ribonukleoproteinkomplekset. Antallet pasienter som ble undersøkt, var imidlertid lavt, så her må det flere studier til, sier Husebye.

REFERENCES

1. Dou DR, Zhao Y, Belk JA et al. Xist ribonucleoproteins promote female sex-biased autoimmunity. *Cell* 2024; 187: 733–749.e16. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 19. september 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0306
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 4. juni 2026.